

„Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 11.4.2003.“

Č.j. S 5/03- 1678/03-ORP

V Brně dne 20.března 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení S 5/03 zahájeném dne 20. ledna 2003 dle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 11 odst. 3 a § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, na základě návrhu společnosti Veletrhy Brno, a.s., se sídlem Výstaviště 1, 647 00 Brno, IČ 2558251 na určení, zda dohoda, kterou má společnost Veletrhy Brno, a.s., se sídlem Výstaviště 1, 647 00 Brno, IČ 25582518 v úmyslu uzavřít s podnikatelem PaedDr. Karlem Stárkem, podnikajícím pod obchodní firmou Karel Stárek – KASTAR, Brodská 1835/10, 591 01 Žďár nad Sázavou, IČ 10118063 je či není zneužitím dominantního postavení podle § 11 zákona č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, vydává na základě provedeného řízení a po zjištění rozhodných skutečností toto

r o z h o d n u t í:

Určuje se, že uzavření dohody mezi účastníkem řízení, společností Veletrhy Brno, a.s., se sídlem Výstaviště 1, 647 00 Brno, IČ 25582518, a podnikatelem PaedDr. Karlem Stárkem, podnikajícím pod obchodní firmou Karel Stárek – KASTAR, Brodská 1835/10, 591 01 Žďár nad Sázavou, IČ 10118063, podle níž se podnikatel PaedDr. Karel Stárek, podnikající pod obchodní firmou Karel Stárek – KASTAR, Brodská 1835/10, 591 01 Žďár nad Sázavou, IČ 10118063 zavazuje..... (obchodní tajemství), a dále, že uzavření dohody, podle níž (obchodní tajemství). Karel Stárek, podnikající pod obchodní firmou Karel Stárek – KASTAR, Brodská 1835/10, 591 01 Žďár nad Sázavou, IČ 10118063 se zavazuje, že (obchodní tajemství), není zneužitím dominantního postavení ze strany účastníka řízení společnosti Veletrhy Brno, a.s., se sídlem Výstaviště 1, 647 00 Brno, IČ 25582518.

Odůvodnění

Dne 20.1.2003 obdržel Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) návrh na určení zaslaný společností Veletrhy Brno, a.s., se sídlem Výstaviště 1, 647 00 Brno, IČ 25582518 (dále jen „Veletrhy“), zda dohoda, kterou Veletrhy mají v úmyslu uzavřít s podnikatelem PaedDr. Karlem Stárkem, podnikajícím pod obchodní firmou Karel Stárek – KASTAR, Brodská 1835/10, 591 01 Žďár nad Sázavou, IČ 10118063 (dále jen „KASTAR“)

podléhá či nepodléhá zákazu podle § 3 zákona o ochraně hospodářské soutěže nebo zda je či není zneužitím dominantního postavení podle § 11 zákona o ochraně hospodářské soutěže (spr. spis č.l. 3). Úřad si v souvislosti s obdrženým návrhem vyžádal Rámcovou smlouvu o spolupráci (dále jen „Rámcová smlouva“) a Dohodu o převodu názvu a o zákazku konkurence (dále jen „Dohoda o převodu názvu“), které výše uvedenou dohodu obsahují.

Z pohledu zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“) došlo ze strany účastníka řízení k podání dvou návrhů týkajících se dvou odlišných skutkových podstat. V souladu s § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) bylo na základě návrhu týkajícího se určení, zda v návrhu určená dohoda je či není zneužitím dominantního postavení podle § 11 zákona, zahájeno správní řízení S 5/03.

Dne 18.2.2003 bylo účastníku řízení umožněno v souladu s § 33 odst. 2 správního řádu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění. Zástupce účastníka řízení nevznesl k obsahu podkladů ani ke způsobu jejich zjištění žádné námítky.

Charakteristika účastníka řízení

Společnost Veletrhy je zapsaná v obchodním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Brně, oddíl B., vložka 3137, dne 26.11.1999. Předmětem podnikání účastníka řízení je především organizování a pořádání veletrhů a výstav, poskytování finančních prostředků pronájem nemovitostí včetně poskytování jiných než základních služeb, zprostředkovatelská činnost v oblasti obchodu, reklamní činnost apod. Majoritním akcionářem společnosti Veletrhy je společnost Messe Düsseldorf, která patří mezi pět nejvýznamnějších německých veletržních správ. Menšinový podíl ve společnosti Veletrhy drží město Brno. Veletrhy pořádají ročně cca 40 veletržních akcí včetně mezinárodních a jsou nejvýznamnějším soutěžitelem pořádajícím veletrhy na tuzemském trhu.

Vymezení relevantního trhu

Relevantním trhem je trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Při vymezení relevantního trhu z hlediska časového je třeba vzít v úvahu minulý a očekávaný vývoj v čase, přičemž relevantní trh budou tvořit pravidelné, případně relativně trvale se opakující dodávky. Relevantní trh je vymezován z hlediska věcného, geografického a časového.

Předmětem Rámcové smlouvy a Dohody o převodu názvu je úprava práv a povinností souvisejících s organizováním veletrhu SPORT Life se zaměřením na sportovní tematiku. Náplň veletrhu SPORT Life byla vymezena mj. jako:

- segment „cyklistika“ (zahrnující jízdní kola, vybavení a doplňky pro cyklistiku);
- segment „OUTDOOR“ (zahrnující vybavení a potřeby pro turistiku a horolezectví);
- segment „STREET“ (zahrnující vybavení a potřeby pro street sporty);

vše pod souhrnným označením „sekce KASTAR“.

Organizování a pořádání veletrhů zahrnuje zejména získávání vystavovatelů, pronájem výstavní plochy a poskytování služeb s tím spojených vystavovatelům, reklamní propagaci veletrhu za účelem zajištění co nejširší účasti vystavovatelů i návštěvníků, organizaci doprovodných programů pro návštěvníky. Služby pořádání a organizování veletrhů jsou primárně určeny pro vystavovatele (což jsou příjemci služeb), kteří u pořadatelů veletrhů (poskytovatelů služeb) poptávají výstavní plochu pro prezentaci své firmy. Rozhodující vztah nabídky a poptávky tak probíhá mezi pořadatelem veletrhů a vystavovatelem. Pořádání veletrhů pak je provázáno i vztahem nabídky a poptávky probíhajícím mezi pořadatelem veletrhů a návštěvníky veletrhů (konečnými konzumenty výrobků a služeb propagovaných na veletrhu). Tito návštěvníci platí pořadatelům veletrhů vstupné za shlédnutí akce. Charakter služeb poskytovaných v rámci pořádání veletrhů (tzn. poskytování výstavní plochy pro prezentaci jednotlivých vystavovatelů v rámci akce určitého tematického zaměření, propagování akce, reklamní činnost, organizování doplňujících programů apod.) je z hlediska potřeb vystavovatelů natolik specifický, že tyto služby nelze považovat za zastupitelné s jinými službami (např. službami pronájmu nebytových prostor k dočasnému účelu apod.).

Jednotlivé veletržní akce se od sebe odlišují zejména svým tematickým zaměřením (např. akce v oblasti strojírenství, auto-moto, stavebnictví, módní textil, zemědělství, sport apod.). Toto tematické zaměření limituje okruh vystavovatelů ucházejících se o účast na akci. V neposlední řadě ovlivňuje také okruh návštěvníků dané akce. Rovněž pořadatelé směřují svou nabídku zejména na ty vystavovatele, jejichž působení koresponduje s tematickým zaměřením veletrhu. Konkrétní akce (veletrh), byť monotematicky zaměřená, se však neomezuje jen na vystavovatele působící v úzce vymezeném oboru zaměření veletrhu (tzn. nabídka např. akce se sportovní tematikou se neorientuje jen na dodavatele sportovního nářadí, kol, lyží apod.), nýbrž zahrnuje i vystavovatele z dalších souvisejících oborů. Např. zmíněný veletrh tematicky zaměřený na sport zahrnuje též vystavovatele, dodávající na trh řadu doplňkového sortimentu, který se uplatní při sportovním vyžití – jako je textil, obuv, brýle, baťohy, mapy, držáky na auta pro převoz lyží, kol, potravinářské výrobky užívané při sportovních aktivitách (energetické nápoje, vitaminové přípravky apod.), kosmetika, ale i např. vystavovatele vydávající sportovně zaměřené časopisy a literaturu. Tím nemají jednotlivé tematicky zaměřené akce z hlediska okruhu vystavovatelů (poptávky) jasné dělící hranice (mohou se „překrývat“). Společným prvkem je pak také standard nabízených služeb ze strany pořadatele, který se u jednotlivých akcí zásadně neodlišuje. Tyto skutečnosti vedou k závěru, že jednotlivé tematicky zaměřené veletržní akce nevytvářejí z hlediska nabídky a poptávky samostatné a navzájem zcela nezastupitelné výrobní trhy. Jde obecně o veletržní akce zahrnující řadu dílčích segmentů (dle tematického zaměření).

Na základě výše uvedených skutečností Úřad pro účely tohoto správního řízení vymezil relevantní trh **po stránce věcné** (výrobní) jako trh pořádání veletrhů a v jeho rámci subtrh pořádání veletrhů se sportovní tematikou.

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné.

Vzhledem k tomu, že vystavovatelé se mohou rozhodnout, zda se zúčastní akcí (s obdobnou tematikou) pořádaných více pořadateli, nebo si vyberou jen účast v jedné z nich, Úřad považuje veletrhy se stejným či obdobným tematickým zaměřením pořádané v rozdílných částech České republiky (např. v Praze a v Brně) za vzájemně zastupitelné. Je přirozenou snahou soutěžitelů nepořádat tematickou akci v blízké časové návaznosti na obdobnou akci konkurenčního soutěžitele, neboť dochází k rozměňování či snižování efektu akce (veletrhu). **Po stránce geografické** jde tedy o trh celostátní, neboť podmínky pro pořádání veletrhů jsou na celém území České republiky dostatečně homogenní.

Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovatelnost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje je od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

Konkrétní veletrhy jsou obvykle organizovány s jednoroční periodicitou, přičemž okruh základních veletržních akcí konkrétního pořadatele je pořádán pravidelně. Předmětnými smlouvami vyjadřují Veletrhy svůj zájem dál pořádat pravidelně svou akci – sportovní veletrh SPORT Life, se zahrnutím tzv. sekce KASTAR (v níž je rozhodující cyklistika). Jedná se o pravidelný vztah nabídky a poptávky. **Z hlediska časového** jde tedy o trh trvalý, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami uvedených služeb.

Postavení účastníka řízení na relevantním trhu

Dle ustanovení § 10 zákona má dominantní postavení na trhu soutěžitel nebo společně více soutěžitelů (společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích. Tržní sílu Úřad posuzuje podle hodnotového vyjádření zjištěného objemu dodávek nebo nákupu na trhu daného zboží (tržní podíl) dosaženého soutěžitelem nebo soutěžiteli se společnou dominancí v období, které je zkoumáno podle tohoto zákona, a podle dalších ukazatelů, zejména podle hospodářské a finanční síly soutěžitelů, právních nebo jiných překážek vstupu na trh pro další soutěžitele, stupně vertikální integrace soutěžitelů, struktury trhu a velikosti tržních podílů nejbližších konkurentů. Nebude-li pomocí těchto ukazatelů prokázán opak, má se za to, že dominantní postavení nezaujímá soutěžitel, který ve zkoumaném období dosáhl na trhu menší než 40 % tržní podíl. Obdobným způsobem posuzuje dominantní postavení například v případě United Brands (ECR 1975), nebo v případě NV Nederlandsche Banden Industrie Michelin v Commission of the European Communities, case 322/81 také Evropská komise.

Na tuzemském trhu působí kolem 55 soutěžitelů pořádajících veletrhy; mezi nejvýznamnější mimo společnosti Veletrhy patří Výstaviště České Budějovice, a.s., ABF, a.s., INCHEBA PRAHA, s.r.o., TERINVEST, s.r.o., Výstaviště Lysá nad Labem, spol. s.r.o., Výstaviště Flora Olomouc, a.s. apod. Na subtrhu pořádání veletrhů se sportovní tematikou působili v roce 2002 např. TERINVEST, s.r.o., Omnis Olomouc, a.s., RNDr. František SKOPEC, CSc. – NUCLEUS HK apod.

Společnost Veletrhy je pořadatelem veletrhů s nejrůznějším zaměřením; v roce 2001 nepořádala žádné veletrhy se sportovní tematikou, v roce 2002 začala pořádat veletrh SPORT Life se sportovní tematikou.

Z informací získaných ve správním řízení S 4/03, vyplývá, že Veletrhy měly na celkovém obratu trhu pořádání veletrhů v roce 2002 i 2001 výrazně nejvyšší podíl (konkrétní údaj je obchodním tajemstvím společnosti); na subtrhu pořádání veletrhů se sportovní tematikou byly v roce 2002 v pořadí 2. největším soutěžitelem (výše podílu je obchodním tajemstvím společnosti) a v roce 2001 na tomto trhu nepůsobily.

Na základě provedené analýzy Úřad konstatuje, že společnost Veletrhy má na trhu pořádání veletrhů dominantní postavení, zatímco na subtrhu pořádání veletrhů se sportovní tematikou takové postavení nezaujímá.

Právní a skutkové posouzení

Podle § 11 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“) mohou soutěžitelé podat Úřadu návrh na určení, zda jejich jednání je či není zneužitím dominantního postavení.

Vzhledem k tomu, že návrh účastníka řízení neobsahuje popis jednání, které má být posuzováno v rámci určovacího řízení podle § 11 odst. 3 zákona, ale je formulován v tom smyslu, že Úřad má určit, zda dohoda, která má být uzavřena mezi společností Veletrhy a KASTAR, je či není zneužitím dominantního postavení, tj. návrh je stížen jistou zmatečností a nesrozumitelností, bylo třeba posoudit, zda návrh je formulován natolik určitě, že k zahájení správního řízení skutečně došlo, a zda smysl podání lze v souladu s § 19 odst. 2 správního řádu dovodit z obsahu návrhu jako celku.

Při tomto posuzování vycházel Úřad zejména z těchto skutečností. Návrh na určení, zda dohoda označená v návrhu, je zneužitím dominantního postavení společnosti Veletrhy podle § 11 zákona, je obsažen v podání, v němž se Veletrhy obrací na Úřad i s žádostí na určení, zda dotčená dohoda mezi Veletrhy a KASTAR podléhá zákazu podle § 3 zákona. Z takto koncipovaného podání je zřejmý úmysl Veletrhů postihnout předmět návrhu jak z hlediska existence možné zakázané dohody, tak z hlediska jednání, kterým by Veletrhy mohly zneužít své dominantní postavení na trhu. Co je oním jednáním vyplývá z dikce podání, ve kterém se mimo jiné uvádí, že: „Veletrhy mají v úmyslu uzavřít smlouvu s podnikatelem s obchodní firmou Karel Stárek-KASTAR...“ (spr. spis č.l. 3). Na základě uvedeného došel Úřad k závěru, že úmyslem účastníka řízení bylo podat návrh na určení, zda uzavřením v návrhu specifikované dohody došlo ke zneužití dominantního postavení společnosti Veletrhy.

Zákon v § 11 odst. 1 stanoví, že zneužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů je zakázáno. Obecně lze takové jednání popsat jako jednání soutěžitele, jehož tržní síla mu umožňuje účinně bránit existenci soutěže na relevantním trhu, přičemž nemusí brát ohled na podmínky, za nichž lze soutěž rozvíjet, aniž by tím utrpěl nějakou škodu. Zneužití dominantního postavení je proto třeba chápat jako objektivní kategorii mající vztah k jednání společnosti v dominantním postavení, která, díky ekonomickému prostředí oslabenému existencí dominantanta, užívá metod a způsobů jednání odlišných od praktik vyplývajících z obvyklých vztahů konkurenčního prostředí.

Ze záměru účastníka řízení uzavřít Rámcovou smlouvu a Dohodu o převodu názvu ve znění, které je Úřadu známo z předložených návrhů smluv, nelze dovodit, že účastník řízení jednal způsobem, který by měl základ v jeho postavení na trhu a tedy, že daného postavení zneužil. S ohledem na charakter jednání účastníka řízení, resp. s ohledem na výsledek tohoto jednání, kterým jsou návrhy dohod mezi společnostmi Veletrhy a KASTAR, je proto třeba jednání účastníka řízení posuzovat jako možné uzavření dohody narušující soutěž, nikoli jako zneužití dominantního postavení.

Na základě uvedeného Úřad konstatuje, že výše popsané jednání není zneužitím dominantního postavení společnosti Veletrhy na trhu pořádání veletrhů. V případě subtrhu pořádání veletrhů se sportovní tematikou je případné zneužití dominantního postavení pojmově vyloučeno, neboť účastník řízení na takto vymezené subtrhu dominantní postavení nezaujímá.

S ohledem na výše uvedené Úřad konstatuje, že jednání účastníka řízení nemá charakter zneužití dominantního postavení ve smyslu § 11 zákona. Po provedeném seznámení zástupce účastníka řízení S 5/03 s podklady pro rozhodnutí a se způsobem jejich zjištění proto Úřad rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Jana Konopiská
ředitelka odboru

Rozhodnutí obdrží:

Veletrhy Brno, a.s.

K rukám statutárního zástupce

Výstaviště 1

647 00 Brno